

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE
BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTÉRIEURES

donderdag

03-04-2003

19:00 uur

jeudi

03-04-2003

19:00 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publicat@laChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van 1
 - de heer Pieter De Crem tot de eerste minister over "de houding van de Belgische regering in de Irak-crisis, in het bijzonder met betrekking tot de geheime akkoorden en de nieuwe houding van een regeringspartner in dit dossier" (nr. 1632)
 - de heer Francis Van den Eynde tot de eerste minister over "de houding van de Belgische regering in de Irak-crisis en de geheime transportakkoorden" (nr. 1638)
 - de heer Karel Van Hoorebeke tot de eerste minister over "de houding van de Belgische regering in de Irak-crisis, meer bepaald wat betreft de geheime akkoorden en de houding van een regeringspartner" (nr. 1639)
Sprekers: Pieter De Crem, Francis Van den Eynde, Karel Van Hoorebeke, Guy Verhofstadt, eerste minister, Gerolf Annemans

Moties

16

SOMMAIRE

Interpellations jointes de 1
 - M. Pieter De Crem au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge en ce qui concerne la crise irakienne et plus particulièrement en ce qui concerne les accords secrets et l'attitude nouvelle d'un partenaire gouvernemental dans ce dossier" (n° 1632)
 - M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge dans la crise irakienne et les accords secrets en matière de transport" (n° 1638)
 - M. Karel Van Hoorebeke au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge dans la crise irakienne, plus particulièrement en ce qui concerne les accords secrets et l'attitude d'un partenaire gouvernemental" (n° 1639)
Orateurs: Pieter De Crem, Francis Van den Eynde, Karel Van Hoorebeke, Guy Verhofstadt, premier ministre, Gerolf Annemans

Motions

16

COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSE BETREKKINGEN

COMMISSION DES RELATIONS EXTERIEURES

van

du

DONDERDAG 3 APRIL 2003

JEUDI 3 AVRIL 2003

19:00 uur

19:00 heures

De vergadering wordt geopend om 19.05 uur door de heer Pierre Chevalier, voorzitter.
La séance est ouverte à 19.05 heures par M. Pierre Chevalier, président.

01 Samengevoegde interpellaties van

- de heer Pieter De Crem tot de eerste minister over "de houding van de Belgische regering in de Irak-crisis, in het bijzonder met betrekking tot de geheime akkoorden en de nieuwe houding van een regeringspartner in dit dossier" (nr. 1632)
- de heer Francis Van den Eynde tot de eerste minister over "de houding van de Belgische regering in de Irak-crisis en de geheime transportakkoorden" (nr. 1638)
- de heer Karel Van Hoorebeke tot de eerste minister over "de houding van de Belgische regering in de Irak-crisis, meer bepaald wat betreft de geheime akkoorden en de houding van een regeringspartner" (nr. 1639)

01 Interpellations jointes de

- M. Pieter De Crem au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge en ce qui concerne la crise irakienne et plus particulièrement en ce qui concerne les accords secrets et l'attitude nouvelle d'un partenaire gouvernemental dans ce dossier" (n° 1632)
- M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge dans la crise irakienne et les accords secrets en matière de transport" (n° 1638)
- M. Karel Van Hoorebeke au premier ministre sur "l'attitude du gouvernement belge dans la crise irakienne, plus particulièrement en ce qui concerne les accords secrets et l'attitude d'un partenaire gouvernemental" (n° 1639)

01.01 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik heb een interpellatie ingediend die normaliter woensdag moest geagendeerd staan. Vandaag hoop ik op een aantal pertinente vragen een antwoord te krijgen.

Mijnheer de eerste minister, mijn interpellatie handelt over het fameuze geheime akkoord van 1971. Hoezeer de regering zich ook wil verzetten tegen de oorlog in Irak, u was en is niet bij machte om de VS-transporten via ons land te verbieden en ook niet aan voorwaarden te onderwerpen. Dat is het standpunt dat u en uw regering tot op vandaag hebben volgehouden. U hebt alle kritiek en de vele vragen die er waren inzake dit verdrag en het standpunt van de regering weggewuifd met de verwijzing naar het akkoord van 1971 tussen België en de Verenigde Staten. Dit akkoord zou aan de Verenigde Staten transportfaciliteiten verzekeren zonder enige inspraak of toestemming vooraf van de Belgische regering. Een parlementair of publiek debat over dit verdrag was niet mogelijk, want niemand mocht de inhoud ervan kennen. Het akkoord werd meer geheim gehouden dan nodig. Het was een vertrouwelijk akkoord. Ondertussen weet iedereen wat erin staat. Blijkt dat het geen echt geheim verdrag is.

In het inleidende deel van het akkoord wordt duidelijk gemaakt waarover het gaat. Daar is geen interpretatie over mogelijk. Het gaat over het verzekeren van logistieke ondersteuning teneinde de doelstellingen van het NAVO-verdrag te bereiken van de Amerikaanse strijdkrachten die gestationeerd zijn buiten de Verenigde Staten en in Europa. Mijnheer

01.01 **Pieter De Crem** (CD&V): Cette interpellation porte sur l'accord secret de 1971. Le gouvernement, tout en se disant opposé à la guerre en Irak, n'est pas en mesure d'interdire les transports militaires américains sur le territoire belge ni de les soumettre à certaines conditions. Il justifie cette attitude en se référant à l'accord de 1971 qui permettrait des transports sur l'ensemble du territoire belge sans que le gouvernement ait à marquer son assentiment ou ait voix au chapitre dans le processus décisionnel. Il s'agirait d'un accord confidentiel dont la teneur aurait dû rester secrète, ce qui excluait un débat public. Entre-temps, le contenu de l'accord est connu de tous, ce qui amène à dire qu'il n'était pas si secret que cela.

Selon l'introduction, l'accord règle l'appui logistique aux forces de l'OTAN en Europe. Aucune de ses

de eerste minister, het gaat dus niet om logistieke ondersteuning van strijdkrachten die opereren buiten Europa en het gaat evenmin om logistieke ondersteuning van strijdkrachten die opereren buiten het kader van de NAVO.

Dit akkoord is bijgevolg niet van toepassing op de transporten via België, van troepen en materieel op weg naar het Midden-Oosten voor een oorlog waarbij de NAVO als dusdanig niet is betrokken. Dat is zonneklaar. Uit de inleiding van het verdrag blijkt duidelijk dat het niet van toepassing is op de huidige toestand. Dat betekent dat de Belgische regering wel degelijk en vooraf moest instemmen met de transporten, wat uw diplomatiek adviseur in uw naam ook moge beweren in een vrije tribune in De Standaard en welke ook de invulling van een consequente houding moge zijn.

U wil het bewijs uit het ongerijmde leveren en, a contrario, bewijzen dat het akkoord van toepassing is. Dat is wat u volhoudt. Het akkoord bevat evenwel duidelijke bepalingen waaruit blijkt dat de Belgische regering vooraf toestemming moest geven voor de VS-transporten. Immers, artikel 1, §2 bepaalt dat het mechanisme van de logistieke ondersteuning in een periode van internationale spanning – periode waarin wij ons bevinden – slechts op twee manieren in gang kan worden gezet. Ten eerste, op basis van de afkondiging van de eerste alarmfase door het NAVO-opperbevel – dat wordt duidelijk gestipuleerd in het verdrag – ofwel, ten tweede, op basis van een wederzijds akkoord van beide betrokken regeringen. Welnu, de transporten via België vonden maandenlang plaats zonder dat de NAVO een eerste alarmfase had afgekondigd. Dat betekent dat die transporten alleen juridisch gebaseerd konden zijn op een wederzijds akkoord tussen België en de Amerikaanse regering.

De vraag is of er zo'n akkoord bestond. Waar u naar verwijst, met name dat er een alarmfase zou zijn afgekondigd, is amper veertien dagen oud. Het NAVO-opperbevel heeft een alarmfase afgekondigd op de vooravond van de vijandelijkheden die zich voltrokken in Irak en dat was op 19 maart. Met andere woorden, ofwel hebben die transporten in ons land geen wettelijke basis, ofwel heeft de Belgische regering de toestemming gegeven, in weerwil van alle verklaringen die u heeft afgelegd, dat zij de transporten willens nillens moest ondergaan, dat deze enorm tegen haar zin gebeurden en dat ze onafwendbaar waren.

Dat is een flink staaltje van schijnheiligheid. Ook in de andere artikels van het akkoord wordt nog melding gemaakt van een voorafgaande toestemming van de Belgische regering, in het bijzonder in de artikels 5 en 6 waar het gaat over "a mutual agreement", een gemeenschappelijk akkoord. Bovendien staat er in artikel 8: "In all circumstances, essential Belgian requirements – civilian and military – shall take priority over allied requirements of every type. The Belgian government remains the only judge of exceptions which critical circumstances may justify."

Met andere woorden, de Belgische regering kon autonoom beslissen of zij de transporten wilde of niet. Wat staat er bovendien in artikel 14? "The military authorities referred to in this agreement will submit differences that may arise regarding the interpretation of the agreement to the Ministers of Defense of the two nations. The Ministers will resolve the differences by mutual agreement." Dat is dus de volledige, maar dan ook de volledige, ontkrachting van uw stelling van de onontkoombaarheid van die transporten. België behoudt in alle omstandigheden de volledige soevereiniteit over het grondgebied. Dat staat duidelijk in artikel 8. En het akkoord voorziet in een procedure om geschillen tussen België en de VS over de toepassing van het akkoord te regelen. Dat staat in artikel 14 waarnaar ik daarnet verwees.

dispositions ne concerne d'autres forces agissant en dehors de l'Europe et n'étant pas actives au sein de la structure de l'OTAN. Il est manifeste que cet accord ne s'applique pas aux troupes américaines présentes dans le Golfe, une intervention dans laquelle l'OTAN n'est pas impliquée. Il s'ensuit que le gouvernement belge doit effectivement donner son autorisation pour les convois, contrairement à ce qu'il prétend.

L'accord prévoit en outre en son article 1er que le mécanisme de l'appui logistique ne peut être activé qu'en période de tension internationale, à condition que le commandement en chef de l'OTAN proclame une première phase d'alerte ou en cas d'accord mutuel entre les gouvernements. L'OTAN n'ayant proclamé cette phase d'alerte que le 19 mars, il doit exister un accord secret avec les Américains, sans quoi les convois qui transitent depuis plusieurs mois seraient dépourvus de fondement légal.

Les articles 5 et 6 de l'accord parlent également d'un *mutual agreement*. En outre, l'article 8 dispose que le gouvernement belge peut décider en toute autonomie d'accepter ou non les transports. L'article 14 contient une procédure de règlement des contentieux à mettre en œuvre en cas de problème dans le cadre de l'application de l'accord. Tous ces éléments contredisent les affirmations du premier ministre à propos du caractère inéluctable des transports.

Il est à présent fait référence pour la première fois à un nouveau traité, le *Host Nation Support Agreement*, qui complète l'accord de 1971. Le Parlement n'avait pas connaissance de ce traité. Le premier ministre n'y a fait référence qu'après le début des hostilités. Cet accord additionnel autorise l'utilisation de lignes de communication pour des opérations menées en dehors du territoire des Etats membres et sans qu'elles soient couvertes par une opération

Goed wetend dat de aangehouden redenering bleef en blijft rammelen, wordt nu voor het eerst verwezen, na drie maanden, naar een nieuw verdrag. Dat nieuwe verdrag wordt plots opgeduid. Het Parlement moest daar kennelijk niet van in kennis zijn. Het gaat om het fameuze Host Nation Support Agreement van 2000. U verwees daarnaar voor het eerst, lang na december, januari, februari en maart, lang na de start van de vijandelijkheden op 28 maart. Toen verwees u naar dat aanvullend akkoord dat de mogelijkheid zou inhouden – en u was affirmatief dat het die mogelijkheid inhield – zogenaamde communicatielijnen te gebruiken voor operaties die niet alleen buiten het grondgebied van de lidstaten vallen maar die ook niets met de NAVO te maken hebben.

Wat zegt dat document zonder enige interpretatiemogelijkheid? Het is trouwens gelinkt aan het nieuw strategisch concept van de NAVO van 1999. Er is weliswaar de mogelijkheid om out of area-operaties uit te voeren maar dan nog blijft de voorwaarde dat het om NAVO-operaties moet gaan wat dus niet het geval is in het conflict in Irak. Bovendien verwees deze Host Nation Support Agreement naar de problematiek van Kosovo die zich in 1999 en 2000 had voltrokken. Bovendien dateert dit aanvullende akkoord uit 2000. Het Parlement moest het dus goedgekeurd hebben en dit is niet het geval. Dit akkoord kan dan misschien een fundamentele aanpassing zijn, onder meer van het akkoord van 1971, maar het kan onmogelijk als bindend worden beschouwd. Bovendien – dit staat in het Host Nation-verdrag – moet de toelating door de Belgische regering altijd worden gegeven. Nogmaals, zelfs in uw houding van de ongerijmdheid die u wil aantonen, is die onafwendbaarheid nooit van toepassing geweest en bestaat deze niet, ook niet in het verdrag van 2003 waarnaar u verwijst.

Die transporten zijn reeds een drietal maanden aan de gang. Ze zijn aan de gang sinds december. Deze transporten zijn niet alleen transporten van chips, coca-cola en popcorn. De mensen hebben dat al lang door. De mensen zien wat ze zien. U kan sommige mensen soms wat wijsmaken; u kan sommige mensen alles wijsmaken maar alle mensen alles wijsmaken, is iets moeilijker. Die transporten zijn erg vervelend voor de regering omdat ze de geloofwaardigheid hebben aangetast van het verzet tegen de oorlog waarmee de regering zich zo krachtig heeft willen profileren. Ik zou u aanraden om de eerste twee of drie paragrafen van de vrije tribune die uw diplomatieke adviseur heeft geschreven niet te herhalen. Wij verwachten vanavond van u niet dat u nogmaals de heldhaftige kamp van de Belgische regering in gedachten brengt om de oorlog te vermijden. De oorlog is ondertussen bezig en wij zijn betrokken in de transporten via transporten op ons grondgebied.

U en de regering – of sommige leden ervan – hebben zich vermomd of verscholen achter een akkoord dat niemand mocht zien. Het is duidelijk dat de regering deze transporten door België had kunnen beletten als ze dat had gewild. Ze zijn doorgedaan en dus is de redenering dat de regering het ook heeft gewild. U wilde ze niet voorkomen en de regering ontbeerde de moed en interne samenhang om gewoon uit te leggen aan de bevolking waarom ze dat niet heeft gedaan. Er gaapt dus een reuzenkloof tussen wat wordt gezegd en wat in werkelijkheid wordt gedaan. De vraag is wie er nu bij de neus is genomen.

Het Parlement heeft een contempt of Parliament meegemaakt. Het Parlement is voorgelogen omtrent de aard en de inhoud van het verdrag. De pers is in het ootje genomen, maar in elk geval is ook de regering – in het bijzonder een aantal leden ervan – bij de neus genomen. Of is het zo dat de regeringsleden, met inbegrip van de groene en socialistische excellenties – ik zie dat de parlementaire vertegenwoordigers van de SP.A hier aanwezig zijn – dit spel hebben meegespeeld? Hebben zij op

de l'OTAN. C'est tout du moins ce qu'a prétendu le premier ministre.

Cet accord permet d'effectuer des opérations *out of area* mais uniquement dans le cadre de l'OTAN. Ce n'est pas le cas en l'espèce: la guerre en Irak n'est pas une opération de l'OTAN. L'accord complémentaire date de 2000, il concernait le Kosovo et n'a pas reçu l'aval du Parlement. Il n'a donc pas force contraignante.

Entre-temps, cela fait trois mois aujourd'hui que ces transports ont commencé. Et l'on nous fera difficilement croire qu'il ne s'agit que de coca-cola et de chips. Cette affaire nuit donc également à la crédibilité du gouvernement, qui s'est si farouchement opposé à la guerre. J'attends de la part du premier ministre une réponse valable à mon interpellation et non un texte façonné par son conseiller en communication. En autorisant ces transports, la Belgique est en effet impliquée dans la guerre.

Le gouvernement s'est retranché derrière un accord secret mais les transports auraient très bien pu être évités. Si le gouvernement ne les a pas empêchés, c'est qu'il les cautionnait. Mais il n'a évidemment pas osé exposer son point de vue à la population. Il a tenu des propos mensongers au Parlement, à la presse et s'est finalement menti à lui-même. Les membres écologistes et socialistes de la coalition ont été menés en bateau. A moins qu'ils aient joué le jeu?

Comment les décisions ont-elles été prises au sein du gouvernement? Quand ont-elles été prises? Comment les partenaires de la coalition ont-ils été associés à ce processus? Quel rôle ont joué les ministres des Affaires étrangères et de la Défense? Quels transports auront-ils encore lieu et à quelle date?

zijn minst drie keer en wellicht vier keer – voor de transporten die vanaf volgende week zullen plaatsvinden, op het moment dat Kamer en Senaat ontbonden zijn – dit spel meegespeeld?

De vragen die ik aan u heb gericht bij mijn interpellatie en het uitstel ervan sinds vorige week woensdag, blijven dezelfde.

Ze zijn concreet en behandelen eerst de vraag over de besluitvorming. Hoe is de besluitvorming over de transporten binnen de regering verlopen? Ten tweede, wanneer werd hierover beslist en op welke wijze, formeel of informeel, werden de coalitiepartners hierbij betrokken? Ten derde, wat is de rol van de ministers van Buitenlandse Zaken en van Landsverdediging in deze aangelegenheid? Hebben zij de rol van buffer gespeeld? Hebben zij de rol van doorgeefluik gespeeld? Hebben zij de rol van decision maker en decision taker gespeeld? Ten slotte, welke transporten zullen er nog plaatsvinden en wanneer zullen ze plaatsvinden?

De **voorzitter**: U stelt uw andere vraag niet?

01.02 Pieter De Crem (CD&V): Ik heb nog een repliek ook, voorzitter. Ik heb lezing van de teksten gedaan.

De **voorzitter**: Dat is uw punt dus. In uw verzoek tot interpellatie stond iets anders.

01.03 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik heb de vragen gesteld na de ontwikkeling van mijn analyse van het verdrag. Die analyse is niet alleen die van dit Parlement en van sommige leden van de meerderheid en van de oppositie, maar ook van heel de academische wereld.

De **voorzitter**: Matthias Storme dus. Of mijn vroegere medewerker, professor Coolsaet.

01.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik noteer hier een zekere ironie en bijna een zekere minachting tegenover de academische wereld. Dat verbaast mij. Ik zal mij weer vergist hebben zoals dat zo vaak gebeurt.

Mijnheer de voorzitter, collega De Crem heeft hier enkele zeer pertinente vragen gesteld in verband met de excuses die de regering aangevoerd heeft om ondanks haar officiële pacifistische, neutrale houding – want er is geen ander woord voor – toch de wapentransporten te laten doorgaan. Ik zou de zaak wel eens heel kort in een iets bredere context willen stellen want we hebben niet zo vaak de kans gehad om de eerste minister over heel dit dossier te ondervragen.

Mijnheer de eerste minister, mijn eerste verbazing betreft de toch zeer merkwaardige houding van uw regering in deze zaak. Zodra de dreiging van een gewapend conflict, zoals dat tegenwoordig met een eufemisme genoemd wordt, in het Midden-Oosten op ons afkomt, gaat de regering een neutralistische, pacifistische koers varen. Ik zou bijna zeggen dat zij aan de spits van het pacifistisch front staat want zij gaat veel verder in haar verklaringen dan bijvoorbeeld Frankrijk of Duitsland. Ik geef één voorbeeld. Het is minister Michel himself die in de "Libre Belgique" verklaart dat de Amerikanen wel zeer goed weten dat wij de grootste tegenstanders zijn van die oorlog. Een beetje lachwekkend, ik kan mij moeilijk inbeelden dat Bush daarom zijn slaap gelaten heeft. Maar goed, wij gaan dus aan de spits staan van die pacifistische beweging.

Sterker nog, er zijn betogingen waaraan enkele ministers van verschillende rederingspartijen deelnemen. evenals een aantal

01.04 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): M. De Crem a posé des questions pertinentes concernant les excuses avancées par le gouvernement qui, tout en adoptant une attitude neutre et pacifique, autorise les transports d'armes. La position du gouvernement me surprend. Dès que la menace d'un conflit s'est dessinée, il a affiché un comportement pacifiste, ce qui lui a même valu d'essuyer les plâtres. M. Michel a déclaré que les Américains savent très bien que nous sommes les principaux opposants à cette guerre. Des ministres et des parlementaires ont participé à des manifestations pour la paix et contre le USA. Lorsque le journal des forces armées américaines a annoncé que les transports de troupe et de matériel transitaient par un port européen, il n'a pas fallu être grand clerc pour deviner qu'il s'agissait d'Anvers. Malgré tout, le gouvernement a continué à critiquer les Etats-Unis.

parlementsleden van de partijen die geen minister gestuurd hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan vice-eerste minister Durant. Ik heb haar op de televisie in een betoging zien meelopen, waarin een zekere heer Abou Jahjah aan de kop liep. Iedereen kiest zijn vrienden. Maar goed, ook ministers gaan dus betogen voor de vrede en tegen de Verenigde Staten. Dat is een eerste punt.

Ten tweede, de Verenigde Staten zelf, bij monde van het weekblad van het Amerikaans leger, Stars & Stripes, maakte op een zeker ogenblik bekend – ik heb de indruk dat ze u een beetje wilden plagen – dat een heel deel van hun wapentransport en legertransport vanuit Duitsland naar de betrokken regio in het Midden-Oosten via een Belgische haven plaatsvindt. Dat het om de haven van Antwerpen ging, kon iedereen uiteraard raden. Niettemin blijft de regering de Verenigde Staten zeer sterk bekritisieren en zich pacifistisch opstellen.

Een stap verder gaat het volgende. Wanneer die wapentransporten blijkbaar niet volstaan, laat de regering bovendien toe dat logistiek materiaal voor het Amerikaanse frontleger wordt getransporteerd via de luchthaven van Oostende. Mijnheer de eerste minister, dat logistiek materiaal is – in tegenstelling tot wat minister Durant ons wilde doen geloven op het ogenblik dat wij haar daarover vragen stelden – wat meer dan cornbeer of cornflakes. U moet maar eens kijken in ons eigen, Belgisch leger, wat onder logistiek materiaal wordt begrepen. Daarin wordt alles begrepen, zoals wapens, munitie en wapenonderdelen.

Ook mevrouw Durant had haar uitleg klaar. Deze keer was het antwoord niet het geheim akkoord van 1971. Het antwoord was het Verdrag van Chicago. Het waren burgervliegtuigen. Het personeel dat met de vliegtuigen vliegt, waren burgers. Alles was dus in orde. Wanneer men troepen vervoert in vliegtuigen van luchtvaartmaatschappijen, kan dus op dat vlak alles, tenminste wanneer we haar logica volgen.

We laten de troepen dus door. We leggen ze geen duimbreed in de weg. Mensen die betogen, worden tegengehouden. Dat is niet onlogisch in het licht van de eerste beslissing. Het is echter niet logisch in het licht van de officiële politiek van de regering. Met andere woorden, we hebben hier niet te meer te maken met politiek. We hebben hier te maken met een soort ballet. De regering maakt hier een grote spreidstand, le grand écart. Men kan tegelijkertijd pacifistisch zijn en toch deelnemen aan de oorlog.

Mijnheer de minister, wie immers troepen, betrokken in een conflict, door zijn land laat “transiteren”, neemt deel aan de oorlog. Ik wil op dat vlak refereren aan de houding van de weinige neutrale landen die op de Europese scène aanwezig waren tijdens de Tweede Wereldoorlog. Zij zorgden er extreem zorgvuldig voor dat een soldaat van een van de oorlogvoerende partijen, wanneer hij nog maar één voet op het nationale grondgebied zette, werd geïnterneerd. Dat was de houding van Ierland, van Zweden, van Zwitserland. Het is zelfs zo dat de Ieren, zodra de oorlog op komst was, hun havens ontzegd hebben aan de Britten omwille van hun officiële neutraliteit. De Britten hebben er op een zeker ogenblik zelfs aan gedacht om deze havens militair te bezetten.

Wanneer wij, met andere woorden, kijken naar de traditie van de neutraliteit, dan zijn we terechtgekomen bij de oorlogvoerende partijen. Mijnheer de eerste minister, bovendien – daarover zou ik u toch een vraag willen stellen – wordt er steeds sterker en met meer klem betoogd dat wanneer de Amerikanen spreken over die 45 staten die hen steunen, België op die lijst staat. België maakt daarvan deel uit. Dat is meer dan eens in het Parlement verklaard door een eminent lid van de meerderheid. Uit pacifisme heeft hij dan ten minste bepaalde politieke

En outre, il permet aux transports américains d'utiliser l'aéroport d'Ostende. Du matériel logistique transite par Ostende à bord d'avions civils affrétés. Selon Mme Durant, la convention de Chicago ne permet pas de s'y opposer. Nous laissons donc passer les troupes. Et des manifestants sont arrêtés.

Toute cette affaire n'est pas logique. Un pays ne peut tout de même pas être à la fois pacifiste et belligérant! L'attitude du gouvernement nous place dans le sillage des pays en guerre. Les Etats-Unis affirment que 45 pays soutiennent la guerre en Irak et la Belgique figure sur cette liste. Un seul membre de la majorité l'a avoué et a fait de l'obstruction parlementaire. La population a droit à des explications. Sommes nous partie au conflit, oui ou non? Quel est le point de vue du gouvernement?

maatregelen genomen: hij is in parlementaire staking gegaan. Ik zou zeggen ieder diertje zijn pleziertje. Mijn eerste vraag is dus of wij op die lijst staan.

Ten tweede zou ik u willen vragen hoe het nu zit. Is het zo dat wij om welke reden dan ook betrokken partij zijn in deze oorlog? Misschien hebt u daar goede redenen voor. Misschien hebt u daar geen goede redenen voor. Misschien kunt u niet anders. Dat is mij om het even. Ik heb immers de indruk dat op dat vlak een deel van de partijen die deel uitmaken van de regering – ik denk dan aan de socialisten of de groenen – een formidabele komedie speelt. Ze houden ons steeds voor dat ze voor de vrede zijn, anders worden zij door u letterlijk bedrogen. Ze beseffen dan niet dat zij mee marcheren in de oorlogsvoering die op dit ogenblik gevoerd wordt door Amerika.

Ik denk dat dit vragen zijn waarvan iedereen recht heeft om ze te stellen. Ik denk dat het land zou moeten weten wat het standpunt is van de regering. Zolang wij daarop geen duidelijk antwoord kunnen krijgen, mijnheer de eerste minister, zullen wij ervan uitgaan dat de regering hier reeds maanden een formidabel stuk komedie speelt. Het wordt tijd dat daaraan een einde komt. We zijn aan het einde van de legislatuur. Weten in welke situatie het land zich op dit ogenblik bevindt, is het recht van elke burger.

01.05 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, wat mij betreft, is dit debat al uitvoerig uitgeput. Ik ben trouwens de eerste geweest die u daaromtrent een vraag heeft gesteld in de plenaire vergadering op 17 januari. Wij zijn daar dus al lang mee bezig; ik heb dat als eerste aangebracht, mijnheer Van den Eynde.

01.05 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): J'ai été le premier à interroger le premier ministre, M. Verhofstadt, au sujet de cette matière en séance plénière. Ce débat a déjà été mené.

(...)

01.06 Eerste minister Guy Verhofstadt: (...) toen was u waarschijnlijk afwezig, uw geest was afwezig, maar de heer Van Hoorebeke heeft dat op 17 januari al aangebracht.

01.07 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Mijnheer De Crem, u zit hier niet in De Zevende Dag, waar u altijd onderbreekt. Op die manier raak ik de draad kwijt. Ik had dit dus al aangebracht en uiteindelijk zijn er andere problemen die ons bezighouden wat dat betreft. Ondertussen hebben wij natuurlijk ook het verdrag kunnen inzien. Er wordt over gedebatteerd, ook de publieke opinie neemt daarover standpunten in. Het zal een welles-nietes-spel blijven. Ik vind niet dat wij ons daarin verder moeten vermoeien, mijnheer De Crem.

01.07 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): D'autres problèmes me préoccupent. Le contenu de l'accord secret a entre-temps été rendu public, ce qui a donné lieu à un jeu de dupes. Lors d'un débat à Gand, Freya Van den Bossche a mis en doute l'exactitude des renseignements fournis par le premier ministre.

Mijnheer de eerste minister, ik wil alleen even voorlezen wat daarover is gezegd op het "kopstukkendebat" in de Gentse Vooruit. Dan sluit ik dat punt af.

01.08 Eerste minister Guy Verhofstadt: Door wie? Door de heer Desmedt?

01.09 Karel Van Hoorebeke (VU&ID): Nee, hij stelde de vraag, en hier staat in het verslag: "Zoals verwacht hielden de VLD en Agalev zich met moeite recht. Verassend genoeg weerklonk er wel een dissidente stem uit de hoek van de meerderheid". Ik richt mij nu tot de SP.A-vertegenwoordigers. "Freya Van den Bossche, die voor de socialisten de Oost-Vlaamse kamerlijst aanvoert, uitte haar twijfels over de correctheid van de informatie die de premier presenteerde".

01.10 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Dat was echt fantastisch. Yves Desmet had helemaal uitgelegd hoe het akkoord ineenzat. Toen vroeg hij Freya Van den Bossche wat zij daarvan vond. Zij antwoordde daarop dat als het allemaal zo was, zij daaraan ook twijfelde.

01.11 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Het was een goed debat. Het was een leuk debat. De heer Bogaert ...

De **voorzitter**: Het kopstuk van Oost-Vlaanderen.

01.12 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Neen, van West-Vlaanderen. De West-Vlamingen komen naar Gent.

Toen reageerde mevrouw Dua alert op de uitschuiver van groentje Van den Bossche dat als we nu beiden de eerste minister niet meer geloven, we sterker staan om de wapentransporten alsnog te verbieden.

Daarmee is alles gezegd en sluit ik dat hoofdstuk af.

Mijnheer de eerste minister, ik wil tot een volgend feit komen dat te weinig aan bod komt in dit Parlement. De oorlog is aan de gang. We zien elke dag wat er wordt aangericht. U of de minister van Buitenlandse Zaken hebt waarschijnlijk deze namiddag een ontmoeting gehad met Colin Powell in het kader van het gesprek over de wederopbouw van Irak. Ik denk dat we daaraan veel aandacht moeten besteden.

We mogen de rol die België speelt niet overdrijven. Ik ontving een e-mailbericht van mijn zoon in Amerika die zei dat de meeste Amerikanen niet weten wat het standpunt is van België. Mijnheer De Crem, ze zijn echter wel zeer gefocust op Frankrijk. Ik heb van bij het begin betreurd dat u teveel een open pacifistische rol hebt willen spelen. U hebt zich volgens mij echter veel te gemakkelijk ingeschakeld in het Franse discours. Dat wordt een debat voor later.

Ik zou toch willen zeggen, mijnheer de eerste minister, dat Irak een zeer olierijk gebied is.

Tracht nu een keer te luisteren.

01.13 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Ik luister.

01.14 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Dat is niet gemakkelijk voor u. Ik weet dat.

01.15 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): (...)

01.16 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Mijnheer Van den Eynde, het gaat over het leed van de mensen ginder. Probeer ook eens iets ernstig aan te pakken. Ik weet dat u geen ernstig man bent. Dat is juist.

Mijnheer de eerste minister, Irak is een olierijk land. Ik zou niet graag hebben – ik doe daarvoor een oproep tot de regering – dat het resultaat in Irak louter gaat over de verdeling van de oliebelangen aldaar. Als aan de wederopbouw wordt gewerkt en de olie opnieuw in productie komt, moet de opbrengst voornamelijk naar de inwoners van Irak gaan. Koeweit is er welvarend mee geworden en andere landen zijn er ook welvarend mee geworden. Irak heeft er alle belang bij dat de oliereserves die daar zijn ook worden geëxploiteerd in het belang van de bevolking aldaar. Daarom wil ik de oproep doen – daarmee sluit ik af, mijnheer de voorzitter – dat we na het uitvoerig debat over het aequilibrium

01.10 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: C'est dû à la manière suggestive dont Yves Desmet a introduit la question.

01.12 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Quoi qu'il en soit, Mme Vera Dua lui a emboîté le pas et a indiqué qu'ensemble, il est plus facile d'entreprendre des actions pour s'opposer aux transports d'armes.

Nous assistons quotidiennement au spectacle de la guerre et de ses effets. L'Irak est une riche région pétrolière.

01.16 **Karel Van Hoorebeke** (VU&ID): Je n'aimerais pas que le seul enjeu de la guerre soit le partage des intérêts pétroliers. Lorsque la production reprendra, les bénéfices devront bénéficier à l'Irak et à la population irakienne. Nous devons tourner nos regards vers l'avenir. Il ne faut pas que les intérêts économiques priment lors de la reconstruction.

akkoord en dergelijke, eens naar de toekomst kijken en oog hebben voor het leed dat daar is aangebracht en wellicht nog zal worden aangebracht. We moeten kijken op welke manier we kunnen helpen aan die wederopbouw, waarbij zeker geen economische belangen mogen primeren op de menselijke belangen aldaar.

Dit wou ik toch even aanbrengen in dit debat, mijnheer de voorzitter. Al de rest is navelstaarderij en brengt ons niets verder in de hele problematiek die ons allemaal moet bezighouden.

01.17 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer de voorzitter, ik kan eigenlijk heel kort zijn. Alle door de heer De Crem aangehaalde punten zijn al behandeld. Dat gebeurde ten eerste, tijdens het openbaar debat van 17 januari waarnaar zojuist even werd verwezen; ten tweede, tijdens het openbaar debat dat we hebben gehad een tiental dagen geleden in de plenaire vergadering waar ik overigens alle argumenten heb gegeven, de artikelen heb aangehaald en heb gezegd waarom wij die transits als een internationale verplichting moesten naleven; ten derde, in de commissie Irak waar kamerleden en senatoren van alle partijen aanwezig waren en waar ik uitvoerig en nog veel meer in detail – dat was trouwens ook de afspraak die wij tussen de fracties hebben gemaakt – alle door de heer De Crem aangehaalde punten van het eerste tot het laatste heb besproken en overigens ook weerlegd.

Wat mij enigszins verwondert, is dat er blijkbaar weinig communicatie is tussen de heer De Crem en de heer Leterme, want de heer Leterme zou perfect onze zienswijze op al deze punten en op alle argumenten die de heer De Crem in deze commissie heeft aangehaald, kunnen meedelen. Ze zijn besproken geworden in de commissie van kamerleden en senatoren, maar blijkbaar is er een communicatiestoornis tussen de fractieleider en een van zijn leden. Met andere woorden, de heer De Crem is totaal niet op de hoogte van wat in die commissie is besproken. Nochtans was de afspraak – de leden die er deel van uitmaken, zullen dat bevestigen – dat wat daar werd gezegd, niet confidentieel was. Met andere woorden, dit kon naar buiten worden gebracht, in de interne briefing die werd naar voren gebracht. Alle punten die hier naar voren werden gebracht – bijvoorbeeld in verband met artikel 1, of dat nu artikel 1 paragraaf 2 is – werden allemaal tot in het detail door mij uitgelegd in die commissie.

Ik heb uitgelegd dat die periode van internationale spanning het “simple alert” waarover sprake is in artikel 1, paragraaf 2, sindsdien door een nieuw dispositief binnen de NAVO vervangen is. Ik heb de brief voorgelezen, de bevestiging van Dominique Struye. Wij zijn niet in een periode van internationale spanning sinds enkele weken, maar volgens de NAVO-regels zijn, sinds de aanval van 11 september 2001 op de VS, door de NAVO bepaalde maatregelen van het NATO Precautionary System – dat sinds 1994 het oude systeem vervangt – geactiveerd. Sindsdien vertoefde de NAVO in een periode van internationale spanning, zegt onze ambassadeur, de heer Dominique Struye, gewezen diplomatieke vertegenwoordiger van mijn voorganger in de Wetstraat 16.

Ik heb dat allemaal voorgelezen op dat ogenblik. De heer De Crem kan nog altijd van neen schudden, maar laat hem eens met Dominique Struye bellen – hij kent hem goed; zij zijn van dezelfde strekking – om samen eens uit te maken hoe het precies in elkaar zit. Dat is wat binnen de NAVO heel duidelijk naar voren is gebracht: dat men sinds 11 september in een periode van internationale spanning zit. Dus moet er geen mutual agreement worden gesloten, dus kunnen die communicatielijnen worden geactiveerd. Dat is exact wat de Amerikanen gedaan hebben. Dat staat in artikel 1, paragraaf 2, en het

01.17 **Guy Verhofstadt**, premier ministre: Tout a déjà été dit lors du débat du 17 janvier 2003 et de celui d'il y a dix jours, qui ont eu lieu tous les deux en séance plénière. A ces occasions, j'ai énuméré tous les arguments qui justifient que nous honorions nos engagements. De plus, dans le cadre de la plateforme de concertation consacrée à la guerre en Irak, j'ai longuement réfuté toutes les critiques de M. De Crem: les conditions juridiques, la teneur exacte des obligations de la Belgique sur la scène internationale, les règles en vigueur au sein de l'OTAN, etc. J'ai clairement indiqué que les informations que j'ai fournies n'étaient pas confidentielles mais, à l'évidence, le chef de groupe CD&V, M. Leterme, a omis d'informer M. De Crem.

J'ai notamment expliqué que pour l'OTAN, une situation de tension internationale s'est officiellement installée au lendemain du 11 septembre 2001, avec pour conséquence l'application de règles particulières. Aux termes du premier article de l'accord de 1971, les actions américaines en Belgique sont dès lors totalement légitimes et ne requièrent aucun accord mutuel (*mutual agreement*) complémentaire. L'expression *mutual agreement* dans les autres articles de l'accord fait référence à d'autres conventions et ne revêt pas la même signification. J'ai donné lecture *in extenso* de la correspondance et des textes pertinents.

L'article 6 du traité prévoit que le *host nation support* ne s'applique pas seulement aux opérations de l'OTAN mais aussi, de manière générale, aux opérations militaires menées par des Etats membres de

werd ingeroepen in een brief van 29 januari 2003. Ik heb die brief trouwens voorgelezen. De heer Pieters heeft mij gevraagd alle passages van die brief voor te lezen. Ik heb die passages voorgelezen, omdat hij zeker wou zijn dat ik geen te vrije interpretatie gaf van de tekst.

Ik heb uitgelegd dat, wanneer er sprake is van mutual agreement in de andere artikelen van het akkoord van 1971, dat verwijst naar andere, bijkomende technical arrangements die zijn afgesproken. Ik heb de data gegeven, de jaartallen, van al die technical arrangements die verwijzen naar de andere artikelen van het akkoord dat werd gesloten.

Tijdens mijn uiteenzetting in de commissie maakte ik ook duidelijk melding van de "NATO principals and polices for hoste mission support" van het jaar 2000. Ik heb niet verwezen naar een artikel, maar voor mij ligt artikel 6 waarin duidelijk wordt bepaald in "the definition of hoste nation support" dat het niet alleen gaat om NAVO-operaties, maar dat het ook kan gaan om hulp aan een "NATO allie". Trouwens, in het akkoord van 1971 staat ook niet "NAVO-operaties", wel de doelstellingen van de NATO. In de "hoste mission support" wordt duidelijk gemaakt, in artikel 6, dat het niet moet gaan om NAVO-operaties, maar dat het ook kan gaan om andere operaties die worden gevoerd door een NAVO-lid en waarbij wij verplicht zijn om hulp te verschaffen. Dat is trouwens al het geval sedert de dag dat het verdrag werd gesloten.

Al die elementen en nog heel wat andere heb ik gedetailleerd aangehaald in de commissie. Daaromtrent werden vragen gesteld waarop ik bijkomende uitleg heb verstrekt.

Het ware goed, mijnheer de voorzitter, dat de fractieleider van CD&V vanavond telefonisch contact neemt met de heer De Crem om hem in detail alle elementen te geven die ik destijds heb aangehaald, en dit als antwoord op al zijn bekommernissen. Hij kan uiteraard, zoals een advocaat die voor de rechter een pleidooi houdt in een echtscheidingszaak, alle artikelen anders gaan interpreteren, dan de NATO zelf doet. Ik baseer mij wel op de interpretatie van onze ambassadeur bij de NAVO-instanties volgens dewelke sedert 2001 een periode van internationale spanningen is aangebroken. Wil de heer De Crem het zonlicht ontkennen, dan behoort dat tot zijn verantwoordelijkheid. Ik beschouw dat echter niet als productief parlementair werk.

In elk geval is dat totaal tegenstrijdig met de wijze waarop wij in de commissie, in alle openheid, werken. Trouwens, morgen ga ik opnieuw naar de commissie.

Mijnheer de voorzitter, het is vrij duidelijk: ik heb een verslag gekregen van de wijze waarop de vergadering van het Bureau met de fractieleiders is verlopen. Volgens de heer De Crem moest die interpellatie absoluut vóór morgen plaatsvinden. Dat mocht niet in de eerste Irak-platformcommissie aan bod komen, waarin hij niet zat. Hij moest eerst zijn interpellatie kunnen houden, en pas daarna mocht het Irak-platform vergaderen, omdat hij daarin niet aanwezig is. Mijnheer De Crem, los uw problemen intern op! Ik weet niet wat u moet doen met uw interpellaties. Gaat u uw interpellatie houden? Zal u niets zeggen? Gaat u liever? Als u morgen absoluut naar het Irak-platform wilt gaan, dan mag u van mij komen. Ik wil zelfs tegenover uw collega's een uitzondering maken: CD&V mag met twee leden komen. Akkoord. Daarvan wil ik geen precedent maken, mijnheer Van Hoorebeke. Maar CD&V mag met twee leden komen. Als dat het probleem is waarmee het wordt geconfronteerd, dan is het daarmee opgelost.

l'OTAN.

J'ai déjà expliqué tout cela en long et en large et j'ai répondu à une kyrielle de questions supplémentaires. Je propose que M. De Crem se tourne vers son chef de groupe, M. Leterme. Evidemment, libre à lui de chercher midi à quatorze heures et de donner aux dispositions du traité une autre interprétation que celle que leur donne l'OTAN elle-même. Mais je trouve qu'en agissant de la sorte, il ne fait pas oeuvre parlementaire utile.

Si M. De Crem tenait absolument à développer cette interpellation avant la réunion de la plate-forme de concertation consacrée à l'Irak, c'est uniquement parce qu'il ne fait pas partie de celle-ci.

Le CD&V doit résoudre ses problèmes tout seul. Personnellement, je ne vois pas d'inconvénient à ce que M. De Crem prenne part demain à cette réunion. A mon sens, il est plutôt confronté à un problème de rivalité interne au sein du groupe CD&V.

De **voorzitter**: Mijnheer de eerste minister, (...) niet kunnen halen, de fractie van CD&V.

01.18 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer De Crem, alle andere leden waren het eens over het feit dat ik alle gedetailleerde informatie heb gegeven. Ik denk dat u dat toch beter eens intern uitpraat. Ik ben bereid morgen een tweede CD&V-lid in het Irak-platform te aanvaarden. Ik vind namelijk dat wij niet gegijzeld moeten worden door een soort van – verontschuldig mij het woordgebruik – rivaliteit, die blijkbaar de oorzaak is van deze interpellatie, heb ik de indruk. (...) Zo is het wel.

Mijnheer de voorzitter, als u mij toestaat, wil ik nog even ingaan op twee andere punten, die mij belangrijker lijken dan de uitleg die ik voor de zoveelste keer herhaal tegenover het Parlement.

Het is inderdaad de derde keer dat ik dezelfde uitleg geef aan het Parlement.

Ik wil dieper ingaan op de problematiek van de wederopbouw en de problematiek van de oorsprong van dit conflict.

Ten eerste, de wederopbouw. Het standpunt van de Belgische regering is dat zowel humanitaire hulp, als wederopbouw niet alleen op economisch maar ook op politiek vlak onder voogdij van de VN moeten gebeuren. Op dit ogenblik is dat een groot probleem. Powell heeft vanmiddag nog op zijn persconferentie in Brussel in de debriefing gesteld dat het politiek bestuur een zaak wordt van degenen die coalitie gaan voeren. Ik vind dat dat niet kan. We moeten doorgaan op de Duitse resolutie die is ingediend en die stelt dat het de VN-verantwoordelijkheid moet zijn, net zoals de humanitaire hulp. Ons land doet maximaal mee aan die humanitaire hulp en aan wederopbouwvergaderingen, maar niet in Washington. Daar gaan we niet naartoe. Deze vergaderingen moeten in de VN te New York worden gehouden. Daar moeten de beslissingen worden genomen.

Op dit ogenblik neemt alleen Frankrijk en België die houding aan. We zullen die houding blijven volhouden, omdat we denken dat in het andere geval een vrijgeleide wordt gegeven om alles vanuit Washington te beslissen. Washington en New York liggen allebei in de Verenigde Staten, maar het verschil is immens. In Washington gaat men ervan uit dat degenen die de coalitie leiden, het humanitaire, economische en politiek luik moeten afwerken.

De VN, dat is New York, kan daar de lead niet in nemen. Het gaat voor ons daarbij – ik wil dat toch even klaar en duidelijk zeggen – om meer dan het heractiveren van het Food for Oil-programma. Het moet gaan om alle aspecten. Het is goed dat er al een uitbreiding is van de mogelijkheden van de VN-secretaris-generaal, maar het is voor ons van belang dat de VN-koepel wordt gebruikt. Ik denk dat we in de komende dagen moeten kijken hoe wij aan internationale coalitieopbouw kunnen doen om dit standpunt te laten prevaleren. De VN is de verantwoordelijke en het in de VN dat de plannen moeten ontplooid worden, het is in de VN dat over de resoluties moet gestemd worden. Men kan niet Irak laten evolueren naar een protectoraat – ik zal het zo maar zeggen – van de VS en het Verenigd Koninkrijk en van de derde coalitiepartner of coalitiebondgenoot Australië. Ik denk dus dat we daar aan coalitieopbouw moeten doen. We zijn ermee bezig te kijken hoe dat gebeurt. In elk geval niet gaan naar de vergaderingen die in Washington worden gehouden, want dan schakelt men zich natuurlijk in in de logica dat het onder de koepel van de VN en gebeurt.

01.18 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Je souhaiterais encore commenter deux autres problèmes : la reconstruction et l'origine du conflit.

Le gouvernement belge est d'avis que la reconstruction humanitaire et économique doit être entièrement placée sous la tutelle des Nations Unies. Colin Powell a affirmé ce jour que la reconstruction doit relever de la coalition. La Belgique adhère toutefois davantage à la résolution allemande qui attribue cette responsabilité aux Nations Unies. Nous offrons une collaboration maximale à cette reconstruction, mais nous n'irons pas à Washington. La France a adopté la même attitude. La différence entre Washington et New York est analogue à celle qui existe entre les Etats-Unis et les Nations Unies. L'enjeu dépasse le programme *Food for Oil* et concerne tous les aspects. Nous devons étudier, les jours prochains, la possibilité de réunir une coalition autour de ce point de vue. Si la reconstruction est confiée aux partenaires de la coalition, nous courons le risque que Washington devienne l'unique pôle décisionnel et que l'Irak devienne une sorte de protectorat des Etats-Unis, du Royaume-Uni et de l'Australie.

Je ne suis pas persuadé que les intérêts pétroliers soient à l'origine du conflit. Les Etats-Unis se situent en effet encore toujours dans une logique de l'après 11 septembre. Pour combattre le terrorisme, ils entendent mettre de l'ordre dans le monde arabe et avoir prise sur la région à partir de l'Irak. C'est dans ce contexte que nous devons également replacer les déclarations récentes de M. Powell concernant l'Iran et la Syrie.

C'est la raison pour laquelle l'Union européenne doit rapidement adopter un point de vue unanime dans ces deux dossiers, afin d'éviter l'apparition de nouveaux

Het tweede wat belangrijk is, is de oorsprong van die oorlog. Ik heb mijn twijfels, mijnheer Van Hoorebeke, dat de echte reden voor de oorlog een verdelen van oliebelangen is. Volgens mij is dat niet een verdelen van oliebelangen. De echte reden voor deze oorlog is dat de Verenigde Staten van Amerika sinds 11 september nog altijd in hetzelfde trauma, in dezelfde logica denken, met name het terrorisme bestrijden.

foyers de conflit. Les dirigeants syriens ont déjà indiqué qu'ils souhaitent se rendre en Europe et nous sommes disposés à les recevoir.

Waar zit het terrorisme? In de Arabische wereld. Dus moeten we de Arabische wereld herordenen. Dat is de basis van deze oorlog. Aangezien men blijkbaar minder vertrouwen heeft in de Saudi's als de klassieke coalitiepartner in de Arabische wereld is het blijkbaar de bedoeling om van Irak de uitvalsbasis te maken met een bestuur van waaruit de Verenigde Staten van Amerika gaan proberen greep te krijgen op meer dan alleen maar Irak. Het is niet toevallig dat Powell al twee dagen geleden het debat heeft geopend over Iran en – nog belangrijker – over Syrië.

In dit verband denk ik dat de Europese Unie niet veel tijd kan verliezen om met betrekking tot deze twee dossiers ook een strategie af te spreken en het dossier voor te bereiden om tot een eensgezind Europees standpunt te komen. Als we willen vermijden dat er morgen nieuwe conflicthaarden worden geopend, dan is het absoluut noodzakelijk dat die strategie over Iran en Syrië wordt ontwikkeld. Ik weet wel dat het vanuit Syrische zijde de bedoeling is om de Europese Unie aan te doen. Ik heb hen in elk geval laten weten dat wij bereid zijn om Bashar al Asad te ontvangen en een gesprek met de Syrische leiders over deze problematiek te voeren. Het is daarbij de bedoeling om op een preventieve en proactieve wijze tot een eensgezind standpunt te komen. We mogen niet doen zoals met Irak, namelijk proberen tot een eensgezind standpunt komen op twee weken vóór de start van de oorlog.

Dat zijn de punten die ik wilde toelichten. Mijnheer de voorzitter, misschien kan de heer De Crem zich morgen een keer in de stoel hijsen.

De **voorzitter**: Er zijn geen plaatsen vrij. Hij zal dus met de heer Leterme moeten communiceren.

01.19 Pieter De Crem (CD&V): De heer Leterme heeft mij onmiddellijk nadien zijn nota's gegeven. We hebben dat goed gelezen. Mijnheer de eerste minister, hij heeft er zelfs een paar keer blablabla bijgeschreven.

01.19 Pieter De Crem (CD&V): Je dispose des notes de M. Leterme relatives aux explications du premier ministre.

01.20 Eerste minister Guy Verhofstadt: We hebben vandaag van u niets anders gehoord.

01.21 Pieter De Crem (CD&V): Ik heb zelden in het Parlement van een regeringslid en van een eerste minister een antwoord gehoord dat zo naast de kwestie was. De vraag is of het verdrag van 1971 van toepassing is of niet. De conclusies zijn dat het niet van toepassing is. U hebt de vraag gesteld wie hier een verslag kan lezen. Ik stel vast dat u en uw diplomatieke adviseur de enigen zijn die een verdrag in een bepaalde richting lezen. Grote kenners van het internationaal recht, de centra voor internationaal recht van de ULB, van de VUB, van de universiteit van Leuven en het Instituut Clingendael zeggen dat dit verdrag niet van toepassing is. Het is dus gebruikt als alibi. Dat is wellicht gebeurd om politieke redenen. Ik wil toch nog eens de verklaring daarover van de professoren Klein, David en Corten van Le Centre de Droit International van de ULB voorlezen.

01.21 Pieter De Crem (CD&V): J'ai rarement entendu de la part d'un membre du gouvernement une réponse qui soit à ce point hors de propos.

La question concernait le traité de 1971 et il s'agissait de savoir s'il était d'application. La réponse est non, sauf aux yeux du premier ministre et d'un de ses conseillers. Tous les experts sont unanimes. Certains professeurs de l'ULB sont clairs à cet égard.

Wanneer hij zegt dat de toepassing hiervan niet in overeenstemming te brengen is met het UNO-charter, met het NAVO-verdrag en dat de Belgische regering het niet kan toepassen, zeggen zij: "Les déclarations selon lesquelles la Belgique serait obligée d'accepter inconditionnellement (...)"

De **voorzitter**: (...) voor de anderen misschien.

01.22 Pieter De Crem (CD&V): Zij kennen de taal van Molière zoals die van Vondel.

01.23 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Ik denk dat de taal van Molière in deze politieke houding van belang is.

01.24 Pieter De Crem (CD&V): (...) locuta, causa finita.

De **voorzitter**: Vroeger was het Roma locuta!

01.25 Pieter De Crem (CD&V): Ik citeer verder: "(...) que son territoire soit utilisé en vue de commettre une agression vise manifestement à éviter le débat politique en invoquant une argumentation juridique spéculaire".

Ik bedoel dat dit als waardeoordeel en als interpretatief oordeel kan tellen. Mijnheer de premier, ik zal het niet hebben over de intellectuele bokkensprongen in de vrije tribune getiteld "de consequente Belgische houding". Die vrije tribune is dus consequent in de misleiding. Ik zal dat laten. Het is zonneklaar en meer dan zonneklaar dat u hieromtrent een verkeerde of niet-toepasbare beslissing hebt genomen, gebaseerd op de nota's van de heer Leterme, met de nodige epithetons ornae, zijnde blablabla en blablabla.

Ik zal mijn vragen reduceren tot twee. (...) U zoekt altijd het grote gelijk bij uw corona. U bent voortdurend omgeven door een cascade van mensen naar wie u knikt. Als u ja knikt, dan knikken die ja en als u neen schudt, dan schudden die nee. Dat is nu al vier jaar aan de gang, dat zijn wij nu al heel goed gewoon.

Ik wens van u een antwoord op de volgende vraag. Wat is de houding van de coalitiepartners daarin? Mijnheer Maertens heeft een uur geleden in de Senaat gezegd dat de houding van de groenen in de regering totaal onaanvaardbaar was. Hij kon niet geloven dat ze hadden ingestemd met die transporten. Wij hebben ook de weifelende houding van de heer Stevaert en van onze goede collega Van der Maelen gezien dat het toch niet kon zijn dat zij in deze besluitvorming zouden hebben geparticipeerd. Ik vraag u dus wat de houding is, waarover werd er beslist in het kernkabinet? Ik weet niet op welke datum dat is gebeurd. Is dat bij consensus verlopen? Zaten de groenen daar als wassen beelden, als "ik zie niets en ik hoor niets"? Hebben zij daarmee ingestemd of niet?

Ten tweede, dat conflict is nog niet beëindigd. Er zijn dus nieuwe vragen hangend in verband met de transporten.

Morgen in de vooravond sluit hier de boetiek. Op 8 april verschijnt het ontbindingsbesluit in het Belgisch Staatsblad en dan gaat de regering in lopende, leverende en transporterende zaken. (Gelach)

Mijn vraag is dus wanneer en hoe u over die volgende transporten gaat beslissen, want die komen er nog.

01.25 Pieter De Crem (CD&V): De verklaringen als zou België verplicht zijn onvoorwaardelijk te aanvaarden dat zijn grondgebied wordt gebruikt met het oog op een agressie is er duidelijk op gericht via een juridische drogredenering het politieke debat uit de weg te gaan.

Le Premier ministre a pris une mauvaise décision, ça saute aux yeux !

Quelle attitude adoptent les partenaires de la coalition? Je vous rappelle que les écologistes et les socialistes ont vivement critiqué cette décision. Où celle-ci a-t-elle été prise, et comment?

En attendant, de nouvelles demandes sont adressées au gouvernement pour qu'il laisse transiter des convois par la Belgique. Quand une décision sera-t-elle prise à ce sujet et comment le sera-t-elle?

Wij kunnen hier toch niks meer komen doen want u zult morgen die meerderheid nog een keer in het gelid krijgen om van alles goed te keuren en dan is het gedaan. Wat gaat u echter doen met die hangende vragen voor transporten?

Ik heb dus geen antwoord gekregen op mijn vragen.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, staat u mij toe. U hebt een interpellatie ingediend. In de interpellatie vraagt u om onmiddellijk de transporten stop te zetten. Plots dient u een motie in, waarin u dat helemaal niet meer vraagt. Ik zeg dat niet als voorzitter. Ik vind dat echter heel eigenaardig.

01.26 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Mijnheer Eyskens zal het u uitleggen.

De **voorzitter**: Ik heb nu even het woord.

01.27 Eerste minister **Guy Verhofstadt**: Hij zal zeggen, mijnheer De Crem, dat u uw toekomst als minister van Defensie op het spel zet?

De **voorzitter**: We zijn toch geëvolueerd in dat debat. De heer Eyskens heeft destijds gezegd dat we onmiddellijk moesten vliegen. Nu vraagt u om de vluchten stop te zetten.

01.28 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, u heeft een reflexmatige houding om uit uw rol van voorzitter te vallen. Mijn vraag was om de transporten desgevallend op te schorten, mocht er onenigheid zijn in de regering.

De **voorzitter**: Nee, ik zal uw tekst voorlezen. U moet niet denken dat iedereen een halve imbeciel is, die u, zoals in Aalter, alles kan wijsmaken. U zegt: "Aldus wens ik te vernemen ...".

(Onderling geredetwist)

01.29 **Pieter De Crem** (CD&V): Dat is uw modelstaat. Ik vind het schitterend. U gaat erop vooruit.

01.30 **Gerolf Annemans** (VLAAMS BLOK): (...)

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, vindt u het erg dat ik de tekst van uw interpellatie voorlees? Mag ik?

01.31 **Pieter De Crem** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, doet u maar. Of ik zal het zelf doen.

Zal de regering ingaan op de vraag om de akkoorden te...

De **voorzitter**: "Aldus wens ik te vernemen of de regering zal ingaan op de vraag ze niet toepasbaar te maken". U wilt ze dus niet toepasbaar maken.

01.32 **Pieter De Crem** (CD&V): "..., desgevallend als de regering akkoord zou gaan om ze openbaar te maken". Dat doen ze niet.

01.32 **Pieter De Crem** (CD&V): J'ai déclaré qu'il fallait suspendre les transports si des divergences apparaissaient au sein du gouvernement.

De **voorzitter**: Dat moet dringend gepubliceerd worden. Er zullen nog genoeg debatten zijn, waarin we de kwestie zullen kunnen bespreken.

01.33 **Pieter De Crem** (CD&V): Dat zal zeker en vast zo zijn.

01.34 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, de heer De Crem stelde zich vragen met betrekking tot de

01.34 **Francis Van den Eynde** (VLAAMS BLOK): Depuis la crise

houding van de groenen. Wij weten al sinds Nepal dat zij een geweten hebben, maar dat geweten wordt soms wel later wakker. Naargelang de legislatuur langer duurt, worden ze meer en meer vermoeid. Dat geweten zal misschien na de verkiezingen wakker worden, maar dat is hun zaak.

Ik stel twee zaken vast, mijnheer de voorzitter. De eerste minister is hier weer vooruit aan het stormen en zegt dat hij een eventuele oorlog tegen Iran en Syrië gaat tegenhouden met Europa. Ik zou toch willen vragen aan de eerste minister – ik weet dat dit misschien een andere interpellatie zou moeten zijn – hoe dit moet gebeuren. Met de klassieke blablabla – ik gebruik het woord van de heer De Crem – zoals die al jaren in Europa wordt gevoerd, kan men het niet doen. Europa moet een macht zijn en dat vergt een zeker engagement. Ik vraag mij af hetwelk. Ik laat het aan de beleidspartijen over om ons dat ooit eens uit te leggen.

Ik kom tot een tweede zaak. Ik heb daarstraks gevraagd of wij nu al dan niet aan de zijde van de Verenigde Staten stonden en of wij al dan niet op die lijst van de 45 landen staan. Het antwoord is verre van duidelijk. Ik kan maar één zaak vaststellen. Wij laten troepentransporten toe, al sinds december, als ik mij niet vergis. De luchthaven van Oostende staat ter beschikking. Blijven beweren dat wij in deze zaak neutraal zijn, lijkt mij moeilijk. Ik blijf bij de indruk dat wij hier te maken hebben met een politiek grand écart. Men wil met één poot in Washington blijven staan en met de andere poot een beetje de indruk geven dat de groenen en de socialisten toch ook iets te vertellen hebben.

Het is hun zaak of ze dat al of niet doen. Het is hun zaak of ze dat al of niet slikken. Een zaak staat vast. Dat is dat de bevolking een beetje glimlachend toekijkt telkens wanneer een van onze excellenties met de krop in de keel en de tranen in de ogen over de vrede spreekt.

des livraisons d'armes au Népal, nous savons que la conscience des écolos s'éveille parfois tardivement. Peut-être s'éveillera-t-elle après les élections... Le Premier ministre fonce à nouveau tête baissée et proclame qu'il s'opposera, avec ses homologues européens, à une guerre éventuelle contre l'Iran et la Syrie. Comment compte-t-il s'y prendre? Le verbiage habituel ne l'y aidera en tout cas pas. L'Europe doit être une véritable puissance mais cela suppose un certain engagement. Le chef de la coalition arc-en-ciel n'a pas répondu clairement quand je lui ai demandé si nous étions aux côtés des Etats-Unis et si la Belgique figurait ou pas sur la liste des quarante-cinq pays qui soutiennent Washington. Quoi qu'il en soit, je constate que nous autorisons le transit de transports de G.I. sur notre territoire et que nous mettons l'aéroport d'Ostende à leur disposition. Donc, nous ne sommes pas neutres. D'une part, on veut maintenir au beau fixe les relations avec l'Amérique mais d'autre part, on veut donner l'impression que les écologistes et les socialistes ont aussi leur mot à dire.

Moties
Motions

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Pieter De Crem en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Pieter De Crem, Francis Van den Eynde en Karel Van Hoorebeke
het antwoord van de eerste minister,
vraagt de regering

- het Parlement correcte informatie te geven over de wapen-, materieel- en troepentransporten over het Belgisch grondgebied;
- een eensgezind standpunt in te nemen ten aanzien van de Belgische betrokkenheid bij de oorlog in Irak."

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Pieter De Crem et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Francis Van den Eynde et Karel Van Hoorebeke
et la réponse du premier ministre,
demande au gouvernement

- d'informer correctement le Parlement à propos des transports d'armes, de matériel et de troupes sur le territoire belge;
- d'adopter un point de vue unanime par rapport à l'implication de la Belgique dans le conflit en Irak."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Gerolf Annemans, Guido Tastenhoye en Francis Van den Eynde en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Pieter De Crem, Francis Van den Eynde en Karel Van Hoorebeke
en het antwoord van de eerste minister,
- verzoekt de regering eindelijk klaarheid te scheppen met betrekking tot haar houding in verband met de oorlog in Irak;
- vraagt of zij zich bewust is van het feit dat het toestaan van wapentransporten op een engagement in de oorlog neerkomt en of zij ontkent vermeld te staan op de lijst van 45 landen die door de Verenigde Staten als bondgenoot in dit conflict worden beschouwd."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par MM. Gerolf Annemans, Guido Tastenhoye en Francis Van den Eynde et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Pieter De Crem, Francis Van den Eynde et Karel Van Hoorebeke
et la réponse du premier ministre,
- demande au gouvernement de faire enfin la clarté sur son attitude concernant la guerre en Irak;
- d'indiquer s'il réalise notamment que le fait d'autoriser des transports d'armements équivaut à une participation à la guerre et s'il dément figurer sur la liste des 45 pays considérés par les Etats-Unis comme des alliés dans ce conflit."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Robert Denis, Fred Erdman en Hugo Coveliers en mevrouw Josée Lejeune.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Robert Denis, Fred Erdman et Hugo Coveliers et Mme Josée Lejeune.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 20.00 uur.
La réunion publique de commission est levée à 20.00 heures.